

بسم الله الرحمن الرحيم
الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم

حمد و سپاس پروردگار متعال و منشا نور، معرفت و علم که بر ملت ایران منت نهاد و با رهنمودهای حکیمانه امام راحل (ره) این موقعیت را برای ملت عزیز ایران فراهم کرد که خود را از بندهای اسارت به ویژه وابستگی فرهنگی برهاند و با اتکا به ذات لایزال الهی در راه اعتلای علم، قطع وابستگی و کسب استقلال واقعی تلاش نماید.

در دهه ۶۰ هنگام طراحی برنامه‌های آموزشی دانشکده پزشکی در گروه پزشکی شورای عالی برنامه‌ریزی "ایدمیولوژی بیماری‌های شایع در ایران" یکی از دروس دوران بالینی در نظر گرفته شد تا دانشجویان با خصوصیات بیماری‌های عمده کشور و برنامه ریزی‌های کشورهای آشنا شوند. از آنجا که کتاب مناسبی که کلیه فصلهای این درس را شامل شود موجود نبود، گروه پزشکی شورای عالی برنامه‌ریزی که ریاست آن به عهده یکی از مولفین این کتاب بود، با استمداد از اساتید دانشگاه‌ها، کتابی تدوین نمود که تعریف، علایم بیماری، وضعیت انتشار بیماری و اهمیت آن در جهان، وضعیت بیماری در ایران و اطلاعات موجود و برنامه‌های کشوری مرتبط با بیماری مورد نظر و در نهایت روش‌های پیشگیری و کنترل هر بیماری را شامل شود. ویرایش اول کتاب در سال ۱۳۷۲، ویرایش دوم آن در سال ۱۳۷۹ و ویرایش سوم در سال ۱۳۸۹، منتشر و به دفعات تجدید چاپ گردیده است. این کتاب می‌تواند برای کلیه اعضای هیئت علمی و دانشجویان گروه‌های مختلف آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی و پزشکان، متخصصان بهداشت، تغذیه، پرستاران و صاحبان سایر حرف گروه پزشکی مورد استفاده قرار گیرد.

زمانی که سر فصل دروس توسط گروه پزشکی شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین شد، در گستره شیوع بیماریها در ایران هیچگونه اطلاعی که بر پژوهش علمی استوار باشد در دسترس نبود. پس از گذشت بیش از سه دهه بررسی‌های متعدد ایدمیولوژی در کشور در زمینه‌های مختلف بیماری‌ها انجام شده، برنامه‌های کشوری متعددی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تنظیم گردیده و راهنما و توصیه‌نامه‌های زیادی توسط انجمن‌های علمی پزشکی و وزارت متبوع منتشر شده است و با گذشت زمان و کنترل برخی از بیماری‌های شایع، سایر امراض و مشکلات بهداشتی درمانی در اولویت قرار گرفته‌اند. بنابراین، مطالب ویرایش چهارم کتاب به طور کامل بازنگری شده و مباحث جدیدتری به آن اضافه شده است تا با کیفیت بالاتری جوابگوی نیازهای فعلی باشد.

اگرچه عصر بیماری‌های عفونی هنوز سپری نشده است، توجه خاص به هشدارهای سازمان جهانی بهداشت، در مورد بیماری‌های غیرواگیر که علل اصلی از کار افتادگی و مرگ انسان‌ها است، ضروری به نظر می‌رسد.

نکات مهم در این رهنمودها، عبارتند از:

۱. سالانه ده میلیون کودک کمتر از ده ساله به علت ناتوانی‌های نظام سلامت بسیاری از کشورها تلف می‌شوند.
۲. بیماری‌های قلبی عروقی به عنوان شایعترین علل مرگ در سطح جهان مطرح می‌باشند و بخش عمده آنها با رعایت رژیم غذایی سالم، فعالیت‌های ورزشی منظم و خودداری از استعمال دخانیات، قابل پیشگیری است.
۳. افزایش امید به زندگی و به تبع آن پیر شدن جمعیت‌ها، موجب افزایش میزان موارد سرطان و بیماری‌های قلبی شده است و این معضل در کشورهای در حال توسعه از اهمیت بیشتری برخوردار است.
۴. سرطان ریه، شایعترین سرطان در سطح جهان می‌باشد و بسیاری از موارد آن ریشه در استعمال دخانیات دارد.

شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۰۹-۲۴۸-۹
شماره کتابشناسی ملی	۲۸۱۸۵۲۴
عنوان و نام پدیدآور	ایدمیولوژی و کنترل بیماری‌های شایع در ایران / تألیف فریدون عزیزی، حسین حاتمی، محسن جانفرمانی و پرستاران مصلحی.
وحدت ویراست	ویراست ۴
مختصات نشر	تهران: انتشارات خسروی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، پژوهشکده علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم، ۱۳۹۶.
مختصات ظاهری	۱۵۱۲ س؛ مسور، جدول، نمودار.
یادداشت	کتابنامه.
یادداشت	ناچاپ.
موضوع	همه‌گیرشناسی -- ایران
موضوع	Epidemiology -- Iran
موضوع	بیماری‌های واگیر -- ایران
موضوع	Communicable diseases -- Iran
رده بندی دیویی	۶۱۴.۲۰۹۵۵
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ الف۲ع۷ / ۲۴۸-۹ / ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۹-۲۴۸-۹
سرنوشت	عزیزی، فریدون، ۱۳۲۱ -
شماره افزوده	جان‌فرمانی، محسن، ۱۳۲۹ -
شماره افزوده	حاتمی، حسین، ۱۳۲۱ -
شماره افزوده	مصلحی، زارین، ویراستار
شماره افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، پژوهشکده علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم

وزیر و کسب پزشکی
خسروی
انتشارات

گاه علوم پزشکی شهید بهشتی

عنوان: ایدمیولوژی و کنترل بیماری‌های شایع در ایران

تالیف: دکتر فریدون عزیزی، دکتر حسین حاتمی، دکتر محسن جانفرمانی و همکاران

ویراستار: دکتر نازنین مصلحی

ناشر: انتشارات خسروی با همکاری پژوهشکده علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

قطع: وزیری

ویرایش: چهارم

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۰۹-۲۴۸-۹

قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان

این کتاب با حمایت مالی پژوهشکده علوم غدد درون‌ریز و متابولیسم چاپ شده است.

انتشارات خسروی:

خیابان انقلاب، بین خیابان وصال و قدس، کوچه اسکو، پلاک ۲۳، واحد ۵
تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۰۷۱۹-۶۶۴۹۰۷۲۰-۶۶۴۹۱۰۲۹ فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۰۶۴۸

۵. سالانه بیش از نیم میلیون نفر از زنان باردار، قربانی عوارض قابل پیشگیری دوران بارداری می‌شوند.
۶. معضلات روانی نظیر افسردگی، جزو بیست علت اصلی ناتوانی در سطح جهان طبقه بندی می‌شوند و علیرغم اینکه حدود ۱۲۰ میلیون نفر دچار افسردگی هستند، فقط تعداد کمی از آنان از خدمات پزشکی برخوردار می‌باشند.
۷. کاهش شنوایی و اختلالات بینایی و روانی به عنوان شایعترین علل ناتوانی انسان‌ها در سطح جهان طبقه بندی می‌شوند.
۸. آسیب‌های ناشی از حوادث ترافیکی رو به افزایش است و تخمین زده می‌شود از مقام دهم علل مرگ در سال ۲۰۰۳ به مقام پنجم در سال ۲۰۳۰ ارتقاء یابد.
۹. کمبود تغذیه‌ای به عنوان حداقل ۲۰٪ عوامل زمینه ساز موارد مرگ در کودکان کمتر از پنج ساله مطرح می‌باشد.
۱۰. فاجعه‌های انسانی در بسیاری از کشورهای جهان و به ویژه، عراق و سوریه و بحران آوارگی در شمال لیجریه باعث نابودی شالوده‌های اجتماعی - اقتصادی و بهداشتی شده، سیاست‌های کنترلی رو به بشرف بیماری‌ها را متوقف کرده و سیاست‌های مرتبط با حفظ و ارتقاء سلامت را در ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی، متوقف نموده و حتی به عقب رانده است.

خوشبختانه در ویراست کنونی کتاب با توجه به معضلات بهداشتی فعلی جهان و با عنایت به نگرانی‌های سازمان جهانی بهداشت به کلیه موارد فوق پرداخته شده و علاوه بر بارنگری مطالب مدرج در چاپ سوم، توفیق افروزن چند مبحث جدید نیز حاصل گردیده که امید است نظر اساتید درس اپیدمیولوژی بیماریها در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور را تامین نموده، برای دانشجویان عزیزمان مفید واقع شود.

مولفان از تلاش‌ها و زحمات خانم دکتر نازنین مصلحی که در امر ویراستاری، تصحیح و صفحه‌بندی کتاب کوشش شایانی داشته است، سپاسگزاری می‌کنند.

در انتها، نام و یاد اساتید محترم، آقای دکتر احمد سیادتی و خانم دکتر شمس وزیری، را که بدرود حیات گفته‌اند، گرامی میداریم. روحشان شاد و فرین آرامش باد.

ضمن تشکر از کلبه اساتیدی که در تهیه این کتاب همکاری‌های صمیمانه داشته‌اند از خوانندگان گرامی، درخواست می‌شود که کاستی‌ها را با نظر اغماض بنگرند، انتقادات و نظرات خود را در اختیار نگارندگان قرار دهند و با بهره گیری از اطلاعات کسب شده، قدمی در راه حفظ و ارتقاء سلامتی انسان‌ها بردارند. عنایات الهی شامل حال همگان باد.

ربنا تقبل منا انک انت السميع العليم، و تب علینا انک انت التواب الرحيم

دکتر فریدون عزیزی

دکتر حسین حاتمی و دکتر محسن جانقربانی